

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра фізичної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекреації**
д-р фіз. Гаврилюк С. В.

21 лютого

20 15 р.

РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки освітньо-кваліфікаційного ступеня - магістр

спеціальності – 8.04010401 Географія

Луцьк – 2015

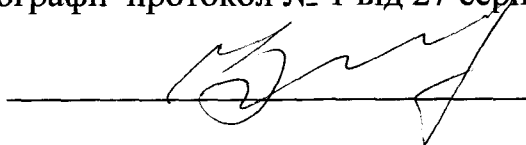
Робоча програма навчальної дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» для студентів за напрямком підготовки природничі науки, спеціальністю географія.
« »   2015 р. 20 с.

Розробник: Тарасюк Н.А., кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії

Рецензент: Терещук О. С., кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри фізичної географії протокол № 1 від 27 серпня 2015 р.

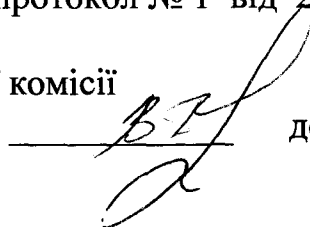
Завідувач кафедри

проф. Зузук Ф.В.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією географічного факультету, протокол № 1 від 28 серпня 2015 р.

Голова науково-методичної комісії географічного факультету

доц. Поручинський В.І.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету
протокол № 2 від «21.» 10. 2015 р.

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни “Рекреаційні комплекси світу” , складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів напрямку 8.0401401 «Географія»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність умов та прояв закономірностей поширення об’єктів туризму та рекреації, їх використання.

Міждисциплінарні зв’язки: для вивчення даного курсу студент повинен знати основні положення загального землезнавства, історичної геології, геології з основами геоморфології, метеорології та кліматології, гідрології, біогеографії, фізичної географії материків і океанів, фізичної географії України, демографії та географії населення, регіональної економічної та соціальної географії. Крім того, дисципліна має тісні зв’язки з такими навчальними дисциплінами як « Основи екології», «Ландшафтознавство», «Основи туризму», «Рекреаційна географія» .

1. Опис навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом напрямку підготовки 8.0401401 «Географія» і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни Денна форма навчання
Кількість кредитів -5	0401 Природничі науки	вибіркова
Модулів -3 Змістовних модулів -3 Загальна кількість годин: 150	8.0401401 географія	Рік підготовки: 5 Семестр: 9 Лекції: 24 год. Практичні: 24 год
Тижневих годин: аудиторних – 4 самостійної роботи -8 консультації- 1	Магістр	Самостійна робота: 92 год Консультації: 10 год Форма контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни “Рекреаційні комплекси світу” є сформувані у студентів систему базових знань про рекреаційні комплекси світу, сучасні підходи до рекреаційного районування світу, особливості

рекреаційної діяльності та перспективи її розвитку в різних країнах світу. Засвоїти та оволодіти теоретичними знаннями і практичними навичками з теорії та методики організації рекреаційно-територіальних комплексів різних типів (санаторних, відпочинкових, туристичних) залежно від потреб споживачів рекреаційних послуг.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Рекреаційні комплекси світу” є: формування знань про форми та різновиди рекреаційної діяльності; засвоїти основні поняття та категорії курсу; вивчити класифікацію рекреаційних комплексів, основи організації різноманітних рекреаційних комплексів; сформувати необхідний рівень знань і умінь з організації та планування різноманітних рекреаційних комплексів; оволодіти методикою оцінки та прогнозу використання рекреаційних ресурсів світу та України, виявити ступінь їх придатності для різновидів рекреації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- мету та задачі навчальної дисципліни, структуру та програму навчальної дисципліни для побудови оптимального шляху її засвоєння в індивідуальному режимі;
- вимоги до вивчення навчальної дисципліни, шляхи та особливості механізму навчального процесу, що забезпечує ефективне здобуття знань із цієї навчальної дисципліни;
- можливості використання математичного аналізу при дослідженні рекреаційних комплексів;
- основні поняття та категорії курсу;
- сутність поняття «рекреаційний комплекс» та їх класифікацію;
- історичні періоди розвитку рекреаційної архітектури, їх характеристику;
- види та форми рекреаційних комплексів та їх регіональні відмінності;
- проблеми та перспективи розвитку рекреаційних комплексів світу;
- рекреаційні комплекси України світового значення, місце України в світовому рекреаційному комплексі;

вміти :

- обґрунтовувати та пояснити визначення основних понять та категорій курсу;
- характеризувати окремі види рекреаційних комплексів;
- виділяти основні історичні етапи розвитку рекреаційної архітектури;

- характеризувати різновиди рекреаційних комплексів;
- розкривати особливості формування та давати оцінку рекреаційних комплексів світу та окремих країн;
- аналізувати розвиток рекреаційних комплексів України та визначати їх роль у світовому рекреаційному комплексі;
- самостійно знаходити та аналізувати джерела географічної інформації, які стосуються рекреаційних комплексів світу та розвитку рекреації в регіонах світу;
- обґрунтовувати необхідність виділення рекреаційних центрів та об'єктів;
- організовувати функціонування рекреаційних комплексів;
- спрямовувати свою науково-дослідницьку діяльність на вирішення регіональних проблем розвитку рекреації.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин /5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Загальні закономірності формування та поширення рекреаційних комплексів

Тема 1. Рекреаційна діяльність – вид господарської діяльності. Групування видів рекреаційної діяльності. Поняття про рекреаційні ресурси та рекреаційні комплекси. Кількісні та якісні характеристики. Рекреаційна діяльність. Відпочинок – життєво-необхідна потреба людини. Підходи до оцінювання рекреаційних ресурсів . Структура рекреаційних ресурсів.

Тема 2. Природні чинники та історико-культурне середовище формування рекреаційних комплексів Види природних рекреаційних ресурсів та традиції природокористування. Культурна спадщина народів світу та рекреаційна діяльність. Організація та планування рекреаційних комплексів, їх типи. Інновації у роботі рекреаційних комплексів.

Тема 3. Класифікація рекреаційно-територіальних комплексів. Терміни та поняття, пов'язані з рекреаційно-територіальними комплексами. Види рекреаційно-територіальних комплексів. Рекреаційні регіони світу. Рекреаційні центри та райони рекреаційної діяльності: планування та організація території.

Змістовий модуль 2. Історичні періоди розвитку рекреаційної архітектури світу

Тема 4. Архітектурне середовище древнього світу. Поняття відпочинку в древні часи. Види рекреації та їх географія. Архітектура рекреаційних споруд. Сучасні історичні центри давнього світу.

Тема 5. Архітектура середньовіччя та її роль в розвитку рекреації. Передумови розвитку та активізації відпочинку в середньовіччі. Різновиди розваг та відпочинку. Архітектура рекреаційних споруд. Осередки розвитку рекреації в середньовіччі.

Тема 6. Архітектурне середовище відпочинку нового часу. Нове архітектурне середовище відпочинку середини ХІХ – початку ХХ століття. Житлова архітектура та її роль в розвитку рекреації. Нові види рекреації та їх географія. Архітектура рекреаційних споруд. Визначні рекреаційні осередки, бальнеологічні та кліматичні курорти.

Тема 7. Різновиди рекреаційної архітектури в сучасному світі. Архітектура громадських споруд, туристичних комплексів. Сучасні рекреаційні комплекси та їх різновиди. Організація роботи та планування території рекреаційних комплексів. Багатопрофільні комплекси відпочинку. Артактивна рекреаційна архітектура.

Тема 8. Організація та планування рекреаційних комплексів. Передумови розміщення рекреаційних комплексів у сучасному світі. Їх різновиди. Характеристика спеціалізованих туристично-рекреаційних комплексів. Інфраструктура послуг та транспорту і зв'язку. Перспективи розвитку рекреаційних споруд та їх архітектурне середовище.

Змістовний модуль 3. Географія рекреаційних комплексів світу

Тема 9. Європа – провідний рекреаційний регіон світу. Структура рекреаційних комплексів Європи. Спеціалізовані рекреаційні території та їх функціональні особливості. Рекреаційне середовище країн Європи. Рейтинг країн за розвитком рекреаційної діяльності.

Тема 10. Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону. Природні та історико-культурні рекреаційні об'єкти країн Північної, Центральної та Південної Америки. Рекреаційні ресурси США, Канади, Мексики, Белізу, Коста-Рики, Панами, Бразилії, Аргентини, Венесуели, Перу, Чилі, Гаїті, Куби, Ямайки. Сучасні особливості та перспективи розвитку рекреаційних видів діяльності.

Тема 11. Рекреаційні комплекси країн Африки. Північна. Західна, Центральна, Східна та Південна Африка в рекреаційному районуванні світу.

Рекреаційні ресурси Тунісу, Марокко, Зімбабве, Танзанії, Кенії, Єфіопії, Еритреї, ПАР, Кабу-Верде, Маврикію та Мадагаскару. Перспективи розвитку рекреаційної діяльності в країнах Африки.

Тема 12. Азійсько-Тихоокеанський регіон. Північно-Східна Азія, Океанія, Австралія та Нова Зеландія, Китай, Японія, Філіппіни. Архітектурний стиль рекреаційних комплексів та сукупність основних ознак розвитку рекреаційної діяльності. Різновиди рекреаційної діяльності в країнах Азії.

4. Структура навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна складається з 3-х змістових модулів. Кількість змістових модулів визначається метою та змістом програми. Структура навчальної дисципліни представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Консульт.	Сам.роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загальні закономірності формування та поширення рекреаційних комплексів					
Тема 1. Рекреаційна діяльність – вид господарської діяльності. Групування видів рекреаційної діяльності.	11	2	2	1	6
Тема 2. Природні чинники та історико-культурне середовище формування рекреаційних комплексів	15	2	2	1	10
Тема 3. Класифікація рекреаційно-територіальних комплексів.	9	2	2	1	4
Разом за змістовним модулем 1	35	6	6	3	20
Змістовий модуль 2. Історичні періоди розвитку рекреаційної архітектури світу					
Тема 4. Архітектурне середовище древнього світу.	12	2	2	-	8
Тема 5. Архітектура середньовіччя та її роль в розвитку рекреації	11	2	2	1	6
Тема 6. Архітектурне середовище відпочинку нового часу.	9	2	-	1	6
Тема 7. Різновиди рекреаційної архітектури в сучасному світі.	11	2	2	1	6
Тема 8. Організація та планування рекреаційних комплексів	12	2	4	-	6
Разом за змістовним модулем 2	55	10	10	3	32
Змістовний модуль 3. Географія рекреаційних комплексів світу					
Тема 9. Європа – провідний рекреаційний регіон світу.	15	2	2	1	10
Тема 10. Розвиток рекреаційних	15	2	2	1	10

комплексів Американського регіону.					
Тема 11. Рекреаційні комплекси країн Африки.	15	2	2	1	10
Тема 12. Азійсько-Тихоокеанський регіон.	15	2	2	1	10
Разом за змістовним модулем 3	60	8	8	4	40
Усього годин	150	24	24	10	92

5. Теми практичних занять (24 год.)

№з/п	Тема	Кількість годин
1	Різновиди рекреаційних ресурсів	2
2	Природні рекреаційні ресурси	2
3	Рекреаційне районування світу	2
4	Рекреація давнього світу	2
5	Історико-культурні об'єкти середньовіччя як складові рекреаційного комплексу	2
6	Види рекреаційних споруд	2
7	Планування рекреаційних комплексів	2
8	Рекреаційні регіони Європи	2
9	Рекреаційні комплекси США	2
10	Рекреаційні функції національних парків Африки	2
11	Рекреаційні комплекси країн Азії	2
Разом		24

6. Консультації (10 год)

№ з./п	Тема	Кількість годин
1	Види рекреаційної діяльності	1
2	Природні рекреаційні ресурси	1
3	Рекреаційне районування світу	1
4	Архітектура середньовіччя як рекреаційне середовище	1
5	Найбільш відомі курорти світу	1
6	Штучні острови на планеті – різновид рекреаційної діяльності	1
7	Рекреаційні регіони Європи	1
8	Осередки розвитку рекреації в країнах Північної Америки	1
9	Рекреаційні регіони Африки	1
10	Рекреація та туризм в Тихоокеанському регіоні	1
Усього		10

7. Самостійна робота (92 год)

№з/п	Тема	Кількість годин
	Види рекреаційної діяльності. Термінологічна база.	6
	Історико-культурні об'єкти та пам'ятки як середовище відпочинку . Історико-культурна та природна спадщина ЮНЕСКО	10
	Критерії, методи та підходи до рекреаційного районування	4
	Архітектурне середовище давнього світу на Близькому Сході, в Середній Азії, Китаї та Індії.	8
	Великі географічні відкриття як чинник розвитку рекреації	6
	Формування транспортної інфраструктури як чинника розвитку рекреації	6
	Різновиди сучасної туристично-рекреаційної діяльності	6
	Планування та архітектурне середовище сучасних рекреаційних комплексів	6
	Європейське Середземномор'я та курорти Європи	10
	Рекреація та туризм в країнах Південної та Центральної Америки	10
	Рекреаційні відмінності країн Африки	10
	Найбільші паломницькі центри Азії як осередки рекреації	10
	Усього	92

8. Методи та засоби навчання: історичний, інформаційно-рецептивний, метод проблемного викладу, порівняльний, статистичний, картографічний, демонстраційний (слайд-шоу, презентація), інтерактивний.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання- залік.

Підсумковий модульний контроль складається з трьох модульних контрольних робіт (тестові завдання).

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання:

усне опитування, презентації та доповіді, письмові роботи, самостійна робота з контурною картою, тестові завдання, залік.

11. Розподіл балів та критерії оцінювання.

Поточний контроль (мак-40 балів)											Модульний контроль (мак- 60 балів)			Загальна кількість балів	
Модуль 1											Модуль 2				
ЗМ 1			ЗМ 2					ЗМ 3				МКР-1	МКР-2	МКР-3	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				
3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	10	10	40	100

Критерії оцінювання

Вид завдання – ситуатійне. На підставі отриманих під час аудиторної та самостійної роботи знань, вмінь та навичок студент повинен запропонувати комплекс заходів для певного проекту розвитку туристичної інфраструктури рекреаційного регіону, обґрунтувавши власне бачення поточної ситуації та майбутні перспективи у разі запровадження проекту. Завдання вважається виконаним, якщо студент відповів на всі питання вступної частини та представив виважений комплекс заходів стосовно основного питання. *Завдання оцінюється у 12 балів.*

Вид завдання – теоретичне. Містить 3 теоретичних питання. Студент отримує найвищий бал, якщо розкрито не лише суто теоретичну частину (тобто демонструється здатність до вивчення та переказу матеріалу), а й запропоновані нові підходи до вирішення проблеми, висвітлені дискусійні моменти тощо. *Завдання оцінюється у 12 балів.*

Вид завдання – практично-розрахункове. Має на меті оцінити вміння студента аналізувати економічну інформацію, робити висновки стосовно часових та структурних тенденцій функціонування світової та національної рекреаційної галузі. Найвищий бал передбачає правильно проведені розрахунки (за необхідністю), ґрунтовний аналіз ситуації, наявність у висновках додаткових посилань (за допомогою порівнянь та співставлень, обізнаності із загальним станом справ досліджуваної області студент показує рівень ерудованості, здатність синтезувати отримані знання з суміжних дисциплін). Висновки повинні бути чіткими та містити конкретні рекомендації. *Завдання оцінюється у 12 балів.*

12. Методичне забезпечення: розроблені практичні роботи, тестові завдання до модульних контрольних робіт, підготовлено курс лекцій.

13. Список джерел

Основний

1. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України/ О.О.Бейдик.- К.:Вища школа, 2009.-238 с.

2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування/ О.О.Бейдик.- К., 2001.- 395с.
3. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти)/ О.О.Любіцева – К.: Альтерпрес, 2005.- 436 с.
4. Лукьянова Л.Г. Рекреационные комплексы/ Л.Г.Лукьянова, В.И.Цибух.- К.: Вища школа, 2004.- 265 с.
5. Мальська М.П. Туристичне країнознавство. Європа./ М.П.Мальська, М.З. Гамкало, О.Ю. Бордун – К.: ЦУЛ, 2009 – 420 с.
6. Європа, Азія, Австралія та Океанія : [навч. посіб.]/ В.І.Стафійчук, О.Ю. Малиновська. – К.: Альтерпрес, 2009.- 427 с.
7. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму : навч. посібн / І. В.Смаль. – Ніжин: Вид. НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2004. – 264 с.
8. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму/ Заг. Ред.. проф.. О.О.Любіцевої.- К., 2008.- 305 с.
9. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навчальний посібник / Н. В. Фоменко. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
10. Ярош М. В. Основы курортологии : учебное пособие / М. В. Ярош, В. М. Ефимова. – Симферополь : Антиква, 2010. – 396 с.

Додатковий

1. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. / П. О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 343 с.
2. Мироненко Н. С. Рекреационная география / Н. С. Мироненко, И. П. Твердо- хлебков. – М. : МГУ, 1981. – 207 с.
3. Николаенко Д. В. Введение в рекреационную географию / Д. В. Николаенко, Т. В. Николаенко – Х. : Международный славянский университет, 1998. – 193 с.
4. Николаенко Д. В. Рекреационная география: учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / Д. В. Николаенко. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 208 с.
5. Окладникова Е. А. Международный туризм. География туристских ресурсов / Е. А. Окладникова. – М. : Наука, 2002. – 384 с.
6. Самойленко А. А. География туризма: учеб. пособ. / А. А. Самойленко. – Ростов н/Д : «Феникс», 2006. – 368 с.
7. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посібник / В. І. Стафійчук. – Львів : Знання, 2005. – 259 с.

Інформаційні ресурси

1. European Spas Internet Portal. – Access mode : www.visitspas.eu/
2. Global status report on noncommunicable diseases 2010 / The World Health Organisation. – Geneva : WHO Press. – 176 p. [Electronic resource]. – Access mode : www.who.int
3. International Year of Ecotourism Initiative [Electronic resource]. – Access mode : www.planeta.com/ecotravel/tour/year.html
4. Sustainable Tourism Development Programme / The world Tourism Organisation. – Access mode : sdt.unwto.org/en/content/about-us-5
5. The official site of the "Tourism Concern" group. – Access mode : www.tourismconcern.org.uk/
6. The official site of the World Bank. – Access mode : www.data.worldbank.org.
7. The official site of the World Health Organisation. – Access mode : www.who.int
8. The official site of the World Tourism Organisation. – Access mode : www.unwto.org
9. The official site of the World Travel and Tourism Council. – Access mode : www.wttc.org.
10. The United Nations Conference on Environment and Development (UNCED). – Access mode : [www.worldsummit2002.org/ index.htm?http://www.worldsummit2002.org/guide/unced.htm](http://www.worldsummit2002.org/index.htm?http://www.worldsummit2002.org/guide/unced.htm).
11. The world health report 2008 : primary health care now more than ever / The World Health Organisation. – Geneva : WHO Press. – 148 p. [Electronic resource]. – Access mode : www.who.int
12. Сайт Вищої школи економіки, м. Бидгощ, Польща [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.polonia.com.md/html_ua/wsg_spa.html
Сайт Європейського гуманітарного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.ehu.lt/studies/bachelor/programs/fields/0003709/>
13. Сайт Канадського коледжу з туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourismcollege.com/tourism-courses/spa-management-diploma>
Сайт Капіланського університету, Канада [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.capilanou.ca/outdoor/>
14. ФГОС ВПО по напрямленню підготовки 034600 Рекреація и спортивно-оздоровительный туризм (квалифікация (степень))

«бакалавр»), утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 24.01.2011 г. №81 [Электронный ресурс] // Российское образование. Федеральный портал. – Режим доступа: <http://alt-x.narod.ru/01rst.htm>

15. ФГОС ВПО по направлению подготовки 100400 Туризм (квалификация (степень) «бакалавр»), утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 28.10.2009 г. №489 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.osu.ru/docs/bachelor/fgos/100400b.pdf>.